

ת"פ 12495/11/16 - מדינת ישראל נגד שאהר חאמאדה, מסעוד שלאלפה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 12495-11-16 מדינת ישראל נ' חאמאדה(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 430449/2016

בפני	כבוד השופטת דינה כהן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשמים	1. שאהר חאמאדה (עציר) 2. מסעוד שלאלפה

החלטה בעניין (נאשם 2)

1. הנאשם 2 עתר לאפשר לו לחזור בו מהודייתו בשלב שלאחר הרשעה והגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו.
2. בתאריך 20.12.17, לאחר ששקלתי את עמדות ב"כ הצדדים אפשרתי לנאשם 2 לחזור בו מהודייתו תוך ביטול הכרעת הדין המרשיעה נגדו מיום 12/7/2017.

ואלה נימוקי ההחלטה:

3. הנאשם הועמד לדין יחד עם אחר בגין עבירות נשק, ירי באזור מגורים וסחיטה באיומים כמתואר באישום הראשון טרם תיקונו (האחר הועמד לדין באישום נוסף- האישום השני- אף בעבירות של קשירת קשר סחיטה באיומים ועוד).

על פי האישום הראשון כפי שיוחס לנאשם 2 יחד עם הנאשם האחר, על רקע סכסוך אודות מגרש, נכנס הנאשם 2 לשטחי המגרש עם נשק וירה באויר על מנת לגרום למשפחה היריבה להשיב למשפחתו את מגרש המריבה.

הנאשם כפר בעובדות כתב האישום, אולם בישיבה מיום 12.7.17, לאחר שנשמעה פרשת התביעה, הודיעו הצדדים כי הגיעו לכדי הסדר שלפיו תוקן כתב האישום במסגרת ההסדר והנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות נשק (נשיאה) לפי סעיף 144 (ב) לחוק העונשין תשל"ז - 1977 וירי באזור מגורים עבירה לפי סעיף 340 א' לחוק האמור, על פי כתב האישום המתוקן.

הנאשם 2 אישר את עובדות כתב האישום המתוקן בפניו.

טרם הטיעונים לעונש נתבקש שירות המבחן להגיש תסקיר בעניינו של הנאשם 2.

בהמשך, לאור דחית מועד הגשת התסקיר אודות נאשם 2, פוצל הדיון בין הנאשם 2 לבין הנאשם 1, ולאחר שנשמעו טיעוני ב"כ הצדדים לעונש בעניין נאשם 1 שהורשע בעבירה נשוא האישום השני של הצתה לפי סעיף 448 (א) רישא לחוק העונשין תשל"ז - 1977 נגזר דינו בין היתר ל-28 חודשי מאסר. הדיון בעניינו של הנאשם 2 נקבע למועד אחר שלאחר קבלת תסקיר שירות המבחן.

בתסקיר מיום 22.10.17, מציינת קצינת המבחן, כי הנאשם אינו מודה בביצוע העבירה הוא שלל מעורבות או נוכחות באירוע העבירה, חזר והצהיר כי לא ביצע את המתואר בכתב האישום המתוקן. שירות המבחן ציין בתסקירו (עמ' 2 פסקה אמצעית) כי חזר ושוחח עם הנאשם מספר פעמים אודות מעורבותו ואולם הנאשם חזר על הצהרותיו כי אין לו קשר לאירוע.

4. לאור זאת, בישיבה מיום 13.11.17, ציין סנגורו של הנאשם, כי הנאשם עומד על חפותו ושלדבריו לא ירה אל הנאשם האחר ועל כן מבקש הוא להעיד בבית המשפט אודות גרסתו.

לדברי הסנגור כאשר שוחח עם הנאשם על מנת לברר מדוע חוזר בו מסר לו הנאשם **"שהוא לא הבין את משמעות ההסדר שהוא צריך להודות במה שעשה, ישב בכל ישיבת ההוכחות ושמע מה העדים אמרו ומבקש לנהל את הגנתו ולפי דעתי זכותו בסופו של יום"**. (עמ' 83 לפרוטוקול ישיבה מיום 13.11.17).

הנאשם נדרש להתייחס לסיבת עמדתו ולדבריו עורך דינו אמר לו שאם יודה ישוחרר, שיחתום וכך עשה.

לכשנדרש הסנגור להתייחס לעמדת הנאשם הוסיף בכתב, כי הקריא לנאשם את ההסדר בשפה העברית וזכור לו שהנאשם ציין בפניו כי מודה באירוע הראשון של כתב האישום המתוקן אלא שככל הנראה הנאשם לא הבין **"הואיל ועל פי כתב האישום המקורי חלקו של הנאשם הינו איסוף התרמילים"** וכפי הנראה הנאשם הבין שהוא מודה כי אסף תרמילים.

לדברי הסנגור **"אם טענתו של הנאשם כי לא הוסבר לו ההסדר היטב או לא תורגם לו בשפה הערבית ע"י החתום מטה, אין החתום מטה יכול להיכנס לליבו של הנאשם או לשכלו"**

הסנגור הוסיף כי במידה ובית משפט יהיה מעוניין בהתייחסות רחבה עתר לאורכה לצורך השלמת תגובה מאחר שבדעתו לפנות ללשכת עורכי הדין בסוגייה בשל טעמי חסיון עו"ד לקוח.

5. המאשימה מנגד סברה מטעמים ברורים שאין מקום לקבל את בקשת הנאשם, שאין בפנינו נימוקים מיוחדים המצדיקים לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו, כי כתב האישום הוקרא לנאשם ע"י הסנגור והנאשם אישר תוכנו בפני בימ"ש, הוגשו כתב אישום מתוקן והודעה על הסדר שנחתמה על ידי הנאשם ובא כוחו.

נטען כי חזרה מהודיה בנסיבות אלה אינה מהלך פשוט שכן בית משפט התרשם מן הנאשם, התרשם כי הנאשם מבין את תוכן כתב האישום המתוקן בטרם הכרעת הדין.

6. הוראת סעיף 153 (א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב - 1982 שכותרתה "חזרה מהודיה" קובעת:

"הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

חזרה מהודיה טעונה אישור של בית משפט המותנה בקיומם של נימוקים מיוחדים.

מקובלת ההשקפה כי חזרה מהודיה תתאפשר בנסיבות חריגות ורק מקום בו משקלם של הנימוקים המיוחדים הוא משמעותי.

נימוקים כאלה עשויים להתקיים מקום בו מתעורר חשש ממשי כי חרף העובדה שההודיה נמסרה בין כותלי בית המשפט ועל אף ההנחה הרגילה לפיה הודיה כזו ניתנה באופן חופשי ומרצון נפל בה פסול הנובע מפגם ברצונו החופשי של הנאשם או בהבנתו את משמעות ההודיה או מכך שהיא הושגה שלא כדין באופן המצדיק את פסילתה.

ההלכה היא כי קיומו של חשש ממשי לכך שההודיה ניתנה בניגוד לרצונו החופשי של הנאשם נבחן על פי מכלול הנסיבות האופפות את מסירתם.

בדרך כלל היות הנאשם מיוצג מהווה שיקול כנגד התרת חזרה מהודיה וכן המלצתו של סנגור ללקוח להודות תוך הבהרת השלכות אי ההודיה אינה מצדיקה אף היא היתר לחזרה מהודיה. [ע"פ 5583/08 פלוני נגד מדינת ישראל (13.4.10) והמובאות שם].

באותו עניין בית המשפט מפנה לשורה של החלטות הנוקטות אף בגישה המרחיבה את האפשרות לחזרה מהודיה.

בעניין ע"פ 3754/91 **סמחאת נ' מדינת ישראל**, פד"י מה (5) 798 (1991), נקבע ברוב דעות כי לצורך הכרעה בבקשה לחזרה מהודיה אין די בבירור השאלה אם ההודיה ניתנה מרצונו הטוב והחופשי של הנאשם אלא על בית המשפט לברר מהי הסיבה שהובילה את הנאשם להגיש את הבקשה.

ככל שהתברר כי הנאשם סבור שהשיקולים שהובילו אותו להודות היו שגויים והמטרה שביסוד בקשתו היא כי תינתן לו הזדמנות להוכיח את חפותו אז ראוי שלא להכביד תמיד במשקלם של אותם נימוקים מיוחדים הנדרשים על פי הוראת סעיף 153 (א) לחסד"פ.

סמכותו של בית המשפט לאפשר חזרה מהודיה משתרעת על כל שלביו של ההליך הפלילי לרבות שלב הערעור. אולם ניכר, כי החלטות בתי המשפט נטו לדחות בקשה לחזרה מהודיה בשלב הערעור שלאחר גזר הדין.

ככל שהבקשה מוגשת בשלב מאוחר עולה החשש מניצול ההליך הפלילי כאמצעי תמרון בידי הנאשם ועל בית המשפט לנקוט בגישה המחמירה יותר (ע"פ 1924/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (1.6.15)).

ראו גם החלטות שניתנו בעת האחרונה בסוגיה לעניין העקרונות שיש ליישם והגישות השונות: ע"פ 8462/15 **מוחמד אבו ראס ואח' נ' מדינת ישראל** (30.11.16, עפ"ת (ח"י) 42176-08-17 **שאדי מחמיד נ' מדינת ישראל** (מיום 24.10.17)).

7. בענייננו יש טעם רב בעמדת המאשימה כי יש להניח שהמבקש הבין את משמעות הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן בפרט שעה שהסנגור דובר את שפת הנאשם ומתורגמנית לשפה הערבית נכחה בדיון וכן הנאשם אישר בעצמו בפני בית המשפט את עובדות כתב האישום המתוקן.

זאת ועוד כאשר עסקינן בהסדר טיעון, שכלל תיקון כתב אישום ביחס לשני נאשמים ספק אם המאשימה היתה מתקנת את כתב האישום ביחס לנאשם מס' 1 לו היה הנאשם מס' 2 מחזיק בכפירתו. במובן זה שינתה המאשימה מצבה לרעה מאחר שהגיעה להסכמה בדבר תיקון כתב האישום בעניינו של הנאשם 1 אף על יסוד הודיית נאשם 2 בעובדות האישום המתוקן ומשכך יוצא האינטרס הציבורי מופסד.

עם זאת, אף שהגיון רב בעמדת המאשימה שמא נקט הנאשם בתמרון פסול, עסקינן בנאשם ללא עבר פלילי, שמיעת הראיות כמעט והסתיימה וכפי הנראה יש לשמוע את עדות הנאשם בלבד בכדי לסיים שמיעת הראיות, הרי שבאיון בין השיקולים השונים לאור חומרת העבירה והשלכותיה האפשריות על הנאשם ככל שיורשע, על מנת להסיר את החשש שמא הודה הנאשם בעובדות האשום המתוקן מתוך תקווה כי הודייה זו תביא לשחרורו ממעצרו ולא משום שביצע את המעשה, סברתי שיש מקום להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו משכך הוריתי בישיבה האחרונה, על ביטול הכרעת הדין המרשיעה כנגדו.

8. משכך, כתב האישום המקורי ישוב לעמוד על כנו ועל פיו ינוהל ההליך כנגד הנאשם 2 מן השלב בו הופסק טרם

הכרעת הדין.

9. הוראות לקראת ישיבת ההוכחות שנקבעה ליום 11/2/18, ינתנו בישיבת התזכורת.

10. המזכירות תודיע לצדדים.

ניתנה היום, ט"ו טבת תשע"ח, 02 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.